

OHLÉDNUTÍ ZA OPAVSKÝM KNIHOVNÍKEM

1. POLOLETÍ 2022

INFOSERVIS

Hlavní myšlenkou tohoto ohlédnutí se je zachovat informace, které se objevují na webových stránkách oddělení knihovnictví, dostávají se k vám e-mailem, a zejména chceme zachytit to, co se děje na facebookovém profilu oddělení knihovnictví Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě.

Přijměte tedy naše pozvání a užijte si četbu...

CO SE DĚLO?

Tip týdne

Hyde Park infprmačních
profesionálů

Jak se vyznat v informacích?

TIP TÝDNE

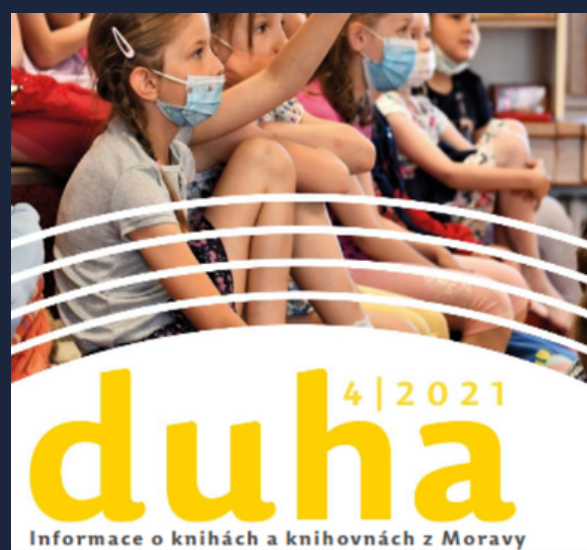
V únoru 2021 jsme spustili na facebooku novou pravidelnou rubriku s názvem Tip týdne. Každé pondělí vám naši vyučující doporučí publikaci, která vhodně doplňuje učivo, je důležitá pro praxi, rozšíří vám obzory, ... Zkrátka to, co si myslíme, že byste si mohli chtít přečíst.

Nyní vám přinášíme přehled knih doporučených v květnu.

DUHA

Čtete oborová periodika? Tentokrát máme pro vás doporučení na časopis Duha, který vydává Moravská zemská knihovna. Najdete v něm jak aktuality z knihoven (nejen z Moravy), ale i různé zajímavosti a novinky z oboru. V každém čísle pak narazíte i na text některého z našich vyučujících. Časopis vychází 4x ročně a najdete jej na adrese <https://duha.mzk.cz/>

ČTENÁŘ

Představujeme další oborové periodikum - měsíčník pro knihovny Čtenář, který vydává Středočeská vědecká knihovna v Kladně.

K dostání je jak v tištěné, tak elektronické podobě. A i na jeho stránkách můžete narazit na texty našich vyučujících!

<https://svkkl.cz/ctenar>

BULLETIN SKIP

Bulletin Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky najdete na

<https://bulletinskip.skipcr.cz/>

Přečtěte si zajímavosti z oboru i činnosti SKIP, určitě doporučujeme nevynechat průzkumy, ve kterých se dozvíte plno důležitých informací a minout nesmíte také různá ocenění a medailonky osobností z oboru.

KNIHOVNA: KNIHOVNICKÁ REVUE

Knihovna: knihovnická revue přináší teoretické studie z oboru knihovnictví, informuje o úspěšných projektech českých a zahraničních knihoven, o aktivní účasti Národní knihovny ČR v zahraničních a mezinárodních projektech. Časopis je platformou pro odbornou činnost spočívající v teoretickém bádání s konkrétními výstupy použitelnými v praxi.
<https://knihovnarevue.nkp.cz/>

ITLIB

ITlib je vědecký a odborný časopis zaměřený na efektivní využívání moderních informačních technologií při získávání, zpracování, uchovávání a zpřístupňování informací a dokumentů. Zaměřuje se na aktuální témata z oblasti knihovnictví, paměťových institucí a informační vědy, budování informačních systémů a systémů na podporu hodnocení vědy.

<https://itlib.cvtisr.sk/>

KNIŽNICA

Knižnica je časopis zaměřený na témata z oblasti knihovnictví, knižní kultury a informační vědy. Vydává jej Slovenská národní knižnica

Preferovanými tématy časopisu jsou ochrana, ochrana a zpřístupňování knihovních fondů, bibliografie, knihovnické a informační služby, systém knihoven, vzdělávání knihovníků, metodické řízení knihoven, informační technologie a legislativa v oblasti knihovnictví, výzkum čtenářství, ale i biografické studie a archiv a muzeum knihy.

PROINFLOW

ProInflow: Časopis pro informační vědy je recenzovaný vědecký časopis zaměřený na informační vědy. Cílem časopisu je podporovat výzkumnou činnost a profesní aktivity v oboru s důrazem na kvalitu a bezplatný přístup k výsledkům těchto činností. Časopis publikuje primárně výsledky vědeckého výzkumu a původních přehledových vědeckých statí z transdisciplinárních oblastí informačních věd.

V souladu s myšlenkou Open Access mají čtenáři umožněn neomezený přístup k plným textům jednotlivých článků.

<https://journals.phil.muni.cz/proinflow>

IFLA JOURNAL

IFLA Journal je mezinárodní časopis publikující recenzované články o knihovnických a informačních službách a o sociálních, politických a ekonomických otázkách, které ovlivňují přístup k informacím prostřednictvím knihoven. Časopis publikuje výzkum, případové studie a eseje, které odrážejí široké spektrum profese v mezinárodním měřítku.

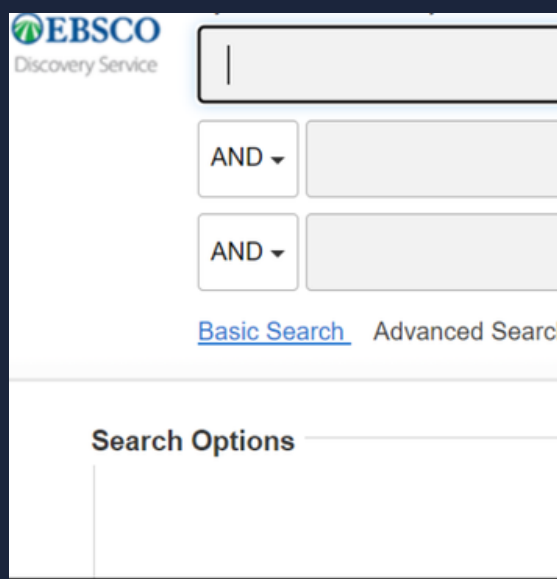
Každé číslo IFLA Journal je po vydání zpřístupněno formou Open Access na webových stránkách IFLA

<https://www.ifla.org/ifla-journal/>

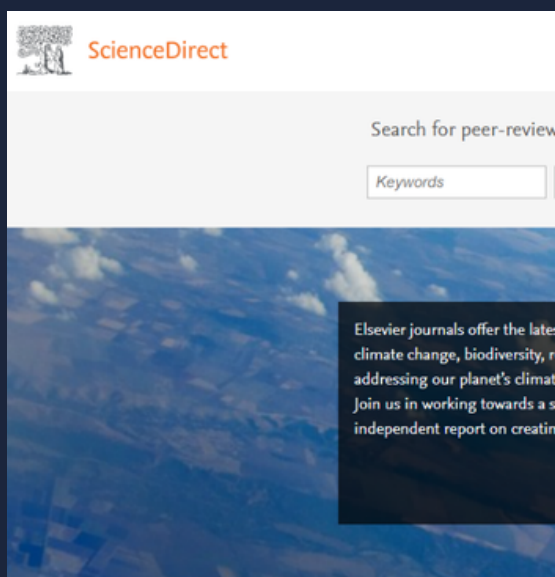
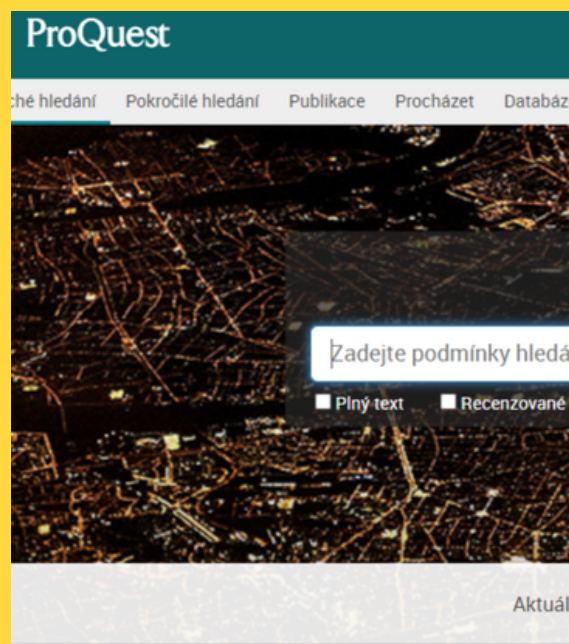
EBSCO

Společnost EBSCO poskytuje produkty a služby knihovnám nejrůznějších typů po celém světě. Mezi její produkty patří EBSCONET, kompletní systém správy elektronických zdrojů, a EBSCOhost, který poskytuje zpoplatněné online rešeršní služby s 375 plnotextovými databázemi, kolekcí více než 600 000 elektronických knih, předmětovými rejstříky, lékařskými referencemi a řadou historických digitálních archivů. V roce 2010 společnost EBSCO představila institucím službu EBSCO Discovery Service (EDS), která umožňuje vyhledávání v portfoliu časopisů a magazínů.

PROQUEST

ProQuest Central je multioborovou databází zahraniční literatury. Nabízí přístup k odborným informacím z obchodu, ekonomie, medicíny, přírodních, společenských a humanitních věd, techniky a umění. Vyhledávat lze z více než 29 000 odborných časopisů, z nichž přes 22 000 je s plnými texty; dále databáze obsahuje více než 264 000 disertačních prací a 455 000 konferenčních příspěvků a zpráv (včetně The Wall Street Journal a Los Angeles Times).

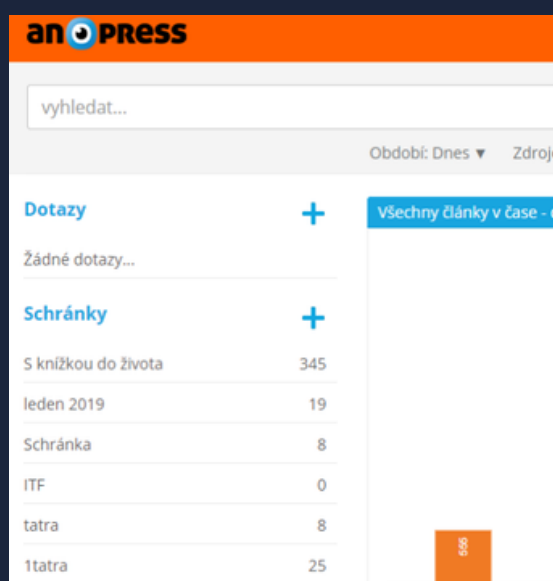
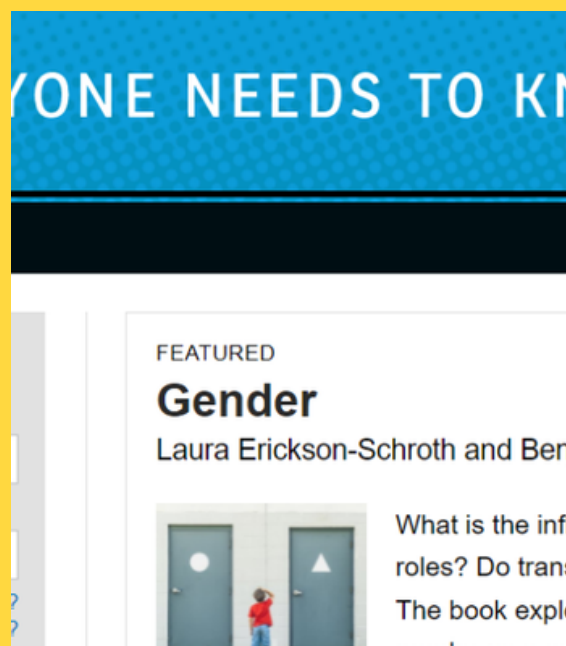

SCIENCE DIRECT

ScienceDirect je přední vědecká plnotextová databáze poskytující přístup do časopisů a knih vydaných společností Elsevier. V databázi můžete procházet plné texty více než 4 500 časopisů a 30 000 knih především ze STEM oborů.

WHAT EVERYONE NEEDS TO KNOW

Populární ediční řada se What Everyone Needs to Know vydavatelství Oxford University Press obsahuje velké množství e-knih pojednávajících formou otázek a odpovědí o aktuálních tématech z mezinárodní politiky, náboženství, životního prostředí, ekonomie atd.

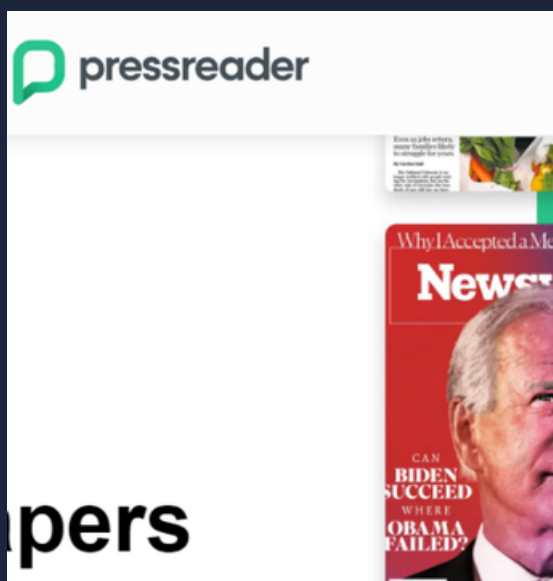
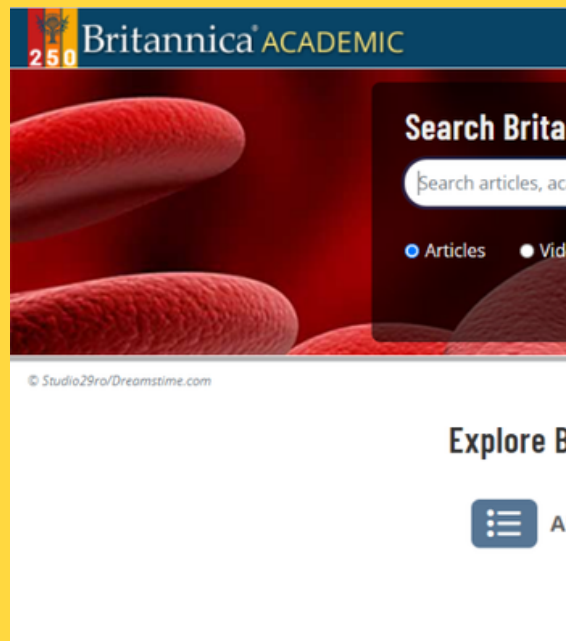
ANNOPRESS

Databáze obsahuje plné texty novinových a časopiseckých článků, doslovné přepisy publicistických rozhlasových i televizních relací. Archiv článků je od roku 1996. Aktualizace je denní.

ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA

Encyclopaedia Britannica je nejrozsáhlejší obecná encyklopedie vycházející již od roku 1768. Přináší aktuální, důvěryhodné a vysoce kvalitní informace ze všech oblastí lidského poznání.

Na vytváření obsahu se podílí odborníci z celého světa - více než stovka nositelů Nobelovy ceny, profesorů a významných představitelů mnoha vědních oborů. Britannica obsahuje více než 100 000 článků a rozsáhlou sbírku multimédií včetně obrázků, videí, audio záznamů, interaktivních materiálů a infografik.

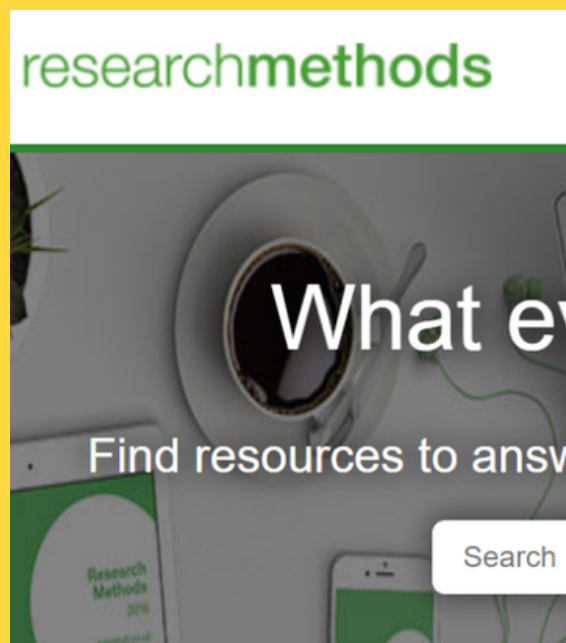

PRESSREADER

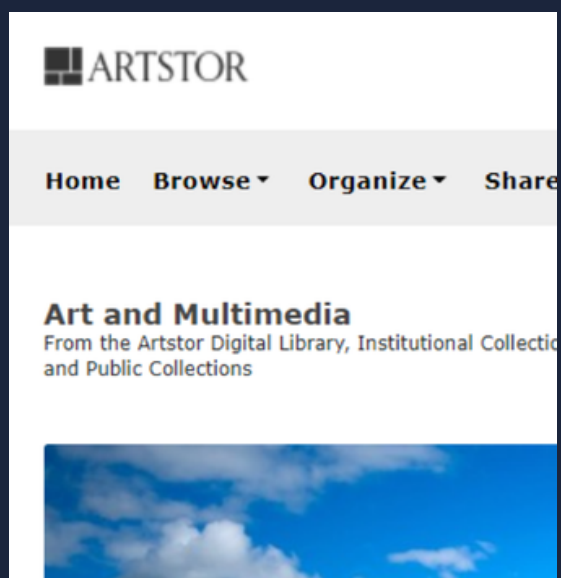
PressReader obsahuje více než 7 000 titulů novin a časopisů ze 120 zemí světa, celkem v 60 jazycích - včetně češtiny. Stačí si jenom vybrat!

SAGE RESEARCH METHODS

Databáze SAGE Research Methods (Core) obsahuje více než 1 000 knih či videí zabývajících se problematikou výzkumných metod v různých vědních oborech.

ARTSTOR DIGITAL LIBRARY

Artstor je repozitář obrazových materiálů, který zpřístupňuje cca 3 milióny obrázků, videí, dokumentů a zvukových souborů od předních muzeí, archivů, vědců a umělců z celého světa. Veškeré obrázky je možné použít pro vzdělávací a studijní účely. Každý měsíc se obsah rozroste o minimálně 100 000 nových fotografií.

BOOKPORT

BOOKPORT je moderní online knihovna, která otevírá dveře k více než 8 800 titulům v českém jazyce. Vybírat můžete z beletrie, populárně-naučné nebo odborné literatury.

CITACE PRO

Citace PRO můžete citovat nejen dle normy ČSN ISO 690, ale využít lze další známé citační styly jako APA, MLA, AMA, IEEE, CSE, Chicago, Turabian a mnoho dalších.

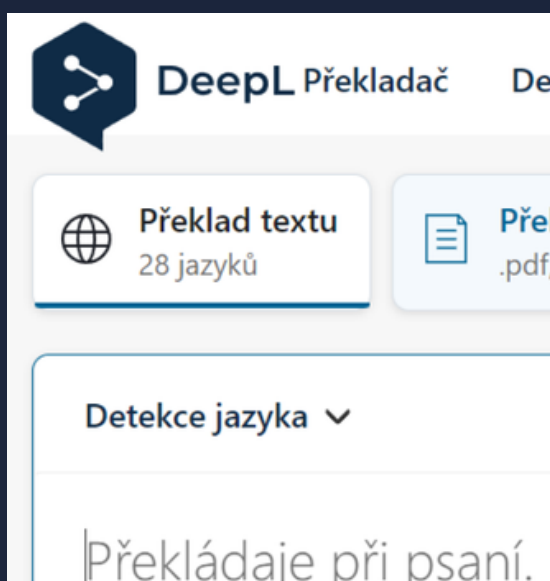
Zadejte název knihy nebo článku, ISBN nebo DOI a systém vytvoří citaci za vás dle údajů získaných z ověřených zdrojů. Na rozdíl od základní verze Citace PRO Free je k dispozici více zdrojů s rozsáhlejšími databázemi.

Po přihlášení můžete své citace ukládat, upravovat, třídit do složek, přidávat k nim své poznámky, anotace a klíčová slova i hromadně exportovat do MS Word, PDF nebo TeX.

WRITEFULL

Nástroj Writefull využívá nejnovější techniky umělé inteligence k poskytování jazykové zpětné vazby k vědeckým textům. Byl vyvinut speciálně pro studenty a výzkumné pracovníky a jeho zpětná vazba je přizpůsobena akademickému psaní. Používání Writefull umožňuje studentům a výzkumným pracovníkům mít větší důvěru ve své psaní a dělat méně chyb, což zvyšuje jejich produktivitu a podporuje akademický úspěch.

DEEPL

Google překladači už odzvonilo... Představujeme nástroj DeepL, díky kterému budou vaše překlady (téměř) dokonalé. Neustále se vylepšuje díky umělé inteligenci. Můžete překládat celé dokumenty, vybírejte alternativy k přeloženým slovům a frázím, pro snadnější práci si stáhněte aplikaci.

HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ

Hlavním komunikačním tématem českých knihoven v roce 2022 jsou Cíle udržitelného rozvoje (SDGs). Udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, který obsahuje nejen environmentální, ale i sociální a ekonomická témata, a v současnosti se jedná o jednu z klíčových agend, kterou podporují mezinárodní knihovnické organizace IFLA a EBLIDA.

Hosty druhého Hyde Parku informačních profesionálů byli Mgr. Eliška Bartošová (SDRUK) a Mgr. Ondřej Hudeček, Ph.D. (Městská knihovna v Praze). Během setkání byly představeny aktivity, které oba přednášející již více než dva roky vyvíjejí v rámci neformální skupiny Udržitelnost v knihovnách. Dozvěděli jsme se o samotném konceptu udržitelného rozvoje i o tom, proč se k němu aktivně hlásí právě knihovny.

Pro zájemce přikládáme prezentaci ze setkání + webové stránky a facebook projektu Udržitelnost v knihovnách.

HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ

Tématem květnového Hyde Parku informačních profesionálů bylo vzdělávání v knihovnách obecně a podpora technické a digitální gramotnosti v knihovnách. Mgr. Pavlína Tassanyi, vedoucí (mimo jiné) vzdělávací posádky v Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě, představila činnost svého oddělení, vysvětlila proč je důležité navazovat partnerství s dalšími organizacemi v Moravskoslezském kraji a nastínila, kam se bude vzdělávání v MSVK ubírat v budoucnu.

Roli knihoven v podpoře technického vzdělávání a budování makerspace představila lektorka v Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě (a také vyučující na oddělení knihovnictví ÚBK FPF SU) Mgr. Michaela Mrázová. Technická/digitální gramotnost je novou oblastí, ve které knihovna může rozvíjet spolupráci se školami a nabízet metodickou pomoc pro pedagogy.

HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ

Hosté představili zázemí tvorby oborových časopisů. Jak vzniká odborný časopis a časopis popularizující obor, co mají společného a v čem se naopak liší. Jaké jsou slasti a strasti šéfredaktorů, jak se spolupracuje s autory a komunikuje se čtenáři a jaká je úloha takových časopisů v rámci knihovnické komunity, profese i oboru přiblížila PhDr. Renáta Salátová, šéfredaktorka časopisů Knihovna: knihovnická revue a Knihovna plus, a PhDr. Jaroslav Císař, šéfredaktor časopisu Čtenář.

HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ

Hyde Park informačních profesionálů ve znamení umělé inteligence!

V přednášce dr. Daniela Valenty jsme se zabývali pojmem umělá inteligence a ukázali jsme si, kde se s ní setkáváme. S jakými daty UI pracuje, jak s tím souvisí pojem učení a proč a jak učíme počítač se učit? V závěru přednášky jsme se zamysleli nad tím, jak moc "inteligentní" počítače mohou být, s jakými problémy se setkáváme a co UI představuje do budoucna.

Přednáška dr. Anny Novotné uvedla příklady využití metod umělé inteligence v různých činnostech, které souvisí s knihovnami a knihovnickými činnostmi. Jaké dovednosti budou budoucí knihovníci potřebovat, aby mohli UI v knihovnách využívat?

STUDIJNÍ TEXTY PRO ✦ KNIHOVNÍKY ✦

Pokud vám chybí nějaké materiály, zdroje a informace, využít můžete Studijních textů pro knihovníky, které pod záštitou Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě napsali přední osobnosti našeho oboru!

Do psaní textů se zapojili i naši pedagogové, např. doc. Papík, prof. Katuščák nebo mgr. Mrázová

<https://www.svkos.cz/pro-knihovny/studijni-texty/>

KONFERENCE KNIHA VE 21. STOLETÍ 2022

Kniha ve 21. století online warm-up

mezinárodní knihovnická konference

16. února 2022

www.k21.fpf.slu.cz

Děkujeme všem přednášejícím, panelistům, moderátorům i sledujícím za účast na virtuálním setkání v rámci Mezinárodní knihovnické konference Kniha ve 21. století. Pokud jste přímý přenos nestihli, zde máme pro vás záznam: <https://youtu.be/o7GgzhFLwQc>

JAK SE VYZNAT V INFORMACÍCH?

V náročné době zvýšené informační nejistoty přinášíme doporučení, jak čelit záplavě informací a lépe se v ní vyznat.

doc. Richard Papík, garant studijního oboru knihovnictví na Slezské univerzitě, zejména studentkám a studentům doporučuje:

- Naučte rozlišovat různé informační zdroje: odborné (nebo vyloženě vědecké), popularizační, zpravodajské, bulvární a zdroje pochybného (až eticky sporného) obsahu. Odborné prameny pracují s citačním aparátem, se seznamem použité literatury, mají uspořádanou strukturu, adekvátní vyjadřování, argumenty dokládají citacemi, odkazy na studie a výzkumy. Naopak neobsahují domněnky či dohady a nesnaží se útočit na emoce, zvláště vyvolávat strach. Buďte obezřetní a zaměřte se na ty zdroje, které vám budou opravdu k užitku.
- Hledejte informace nejen na sociálních sítích či internetu. I když je jejich předností rychlé sdílení, alespoň v oblastech největšího zájmu se pokuste jít více do hloubky. Přečtete si nejen celý text zprávy, ale také některé zdroje, na které odkazuje. Využívejte i odborné databáze a využívejte služeb knihoven.
- Nenechte se zahltit velkým množstvím zdrojů informací, většinou se opakují. Ani v oblasti odborného zájmu není třeba číst vše, sledujte aktuální zdroje. Do historie zkoumané problematiky se dostanete i pomocí citační analýzy.
- Vybírejte si prověřené a kvalitní zdroje. Podporujte solidní vydavatele a nakladatele, kteří dbají na jistou kulturu vydávání knih včetně vypovídajících a úhledných tiráží, nebo v případě odborných časopisů na redakční rady, korektury a recenze.
- Ovládněte metodu efektivního (rychlého) čtení s cílem vybírat jádrové informace a umět oddělit to podstatné od méně podstatného či nepodstatného. Nezapomínejte na kritické myšlení, vždy zapojujte vlastní úsudek a pokládejte otázky.

JAK SE VYZNAT V INFORMACÍCH?

Rozpoznat informace od dezinformací pomáhá také mediální gramotnost. Mgr. Michaela Mrázová, šéfredaktorka Opavského knihovníka, doporučuje:

- Čerpejte informace z ověřených a důvěryhodných zdrojů. Ne všechno, co se píše na internetu a vidíte v televizi, je pravda. Hodnocením médií se zabývá například Nadační fond nezávislé žurnistiky.
- Sociální sítě i řetězové e-maily jsou často zdrojem dezinformací. Jejich rozkrýváním se zabývají například Čeští elfové.
- Ověřujte si nejen textové informace. Například přes Google Images můžete vyhledávat prostřednictvím vložení obrázku či fotografie.
- Poplašné a manipulativními zprávy, takzvané hoaxy, často útočí na emoce a snaží se vás vyděsit. Jak je rozpoznat vysvětluje například novinářka Alexandra Alvarová.
- Změřte si své MQ. Schopnost rozumět médiím (mediální gramotnost) si můžete ověřit například v programu Jeden svět na školách, který připravila organizace Člověk v tísni.

JAK SE VYZNAT V INFORMACÍCH?

S informacemi je třeba nejen umět zacházet, ale také si od nich úplně odpočinout. PhDr. Zuzana Šidlichovská, Ph.D., autorka knihy Informační detox, doporučuje:

- Věnujte se pravidelně každý den alespoň jednu hodinu nějaké relaxační aktivitě, která vás dokáže pohltit. Může to být třeba lekce jógy nebo dobrá kniha. Nepříjemné myšlenky na chvíli odsuňte do pozadí.
- Odstříhněte se od příválu znepokojivých zpráv. Sledujte zpravodajství jednou, maximálně dvakrát denně. Důležité informace vám neuniknou, ale nebude vystaveni neustálému tlaku.
- Pozorujte emoce, které ve vás zprávy vyvolávají. Pokud se nechcete příliš vystavovat negativním emocím, sledování zpravodajství omezíte i tím, že se zaměříte pouze na prověřené a kvalitní zdroje informací.
- Trénujte koncentraci. Veškerou pozornost se pokuste věnovat tomu, co právě děláte. Soustředte se na přítomný okamžik. Nenechte se rozptylovat.
- Buďte co nejvíce s blízkými lidmi, věnujte se společným zálibám, dopřejte si vzájemně dostatek času, pobývejte v přírodě. A buďte za takové chvíle v životě vděční.

Podívejte se také na další tipy, jak zklidnit mysl, jak o válce mluvit s dětmi či kde hledat odbornou pomoc v případě rostoucích obav či úzkostí. Obrátit se samozřejmě můžete také na své vyučující nebo Poradenské centrum Slezské univerzity.

Katedra informačních studií a knihovnictví

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, A. Nováka 1, 602 00, IČO – 00216224

uděluje

doc. PhDr. Richardu PAPÍKOVI, Ph.D.,

OCENĚNÍ ZA ROZVOJ INFORMAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

V Brně dne 23. 5. 2022

Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.
odborná garantka konference NASIV

Ocenění je uděleno v rámci X. Národního semináře informačního vzdělávání, Brno 2022

Is information audit still relevant in digital age?

Michaela Dombrovská, Silesian University in Opava, Czech Republic

připravujeme knihovníky
a informační profesionály do praxe

.....

v bakalářském
i magisterském stupni

.....

prezenčně nebo
kombinovaně

.....

rozvíjíme obor

.....

se skvělými pedagogy

.....

vše podstatné najdeš na

budujeme komunitu

Opavský knihovník

www.knihovnik.fpf.slu.cz

Studuj knihovnictví v Opavě!

- NEVÍŠ SI S NĚČÍM RADY?
- MÁŠ OTÁZKY KE STUDIU?
- NECHCEŠ KONTAKTOVAT VYUČUJÍCÍ, ALE POTŘEBUJEŠ NĚCO VYŘEŠIT?

PRVNÍ POMOC PRO STUDENTY

MS Teams (Michaela Mrázová)

univerzitní e-mail (michaela.mrazova@slu.cz)

Facebook (Opavský knihovník)

OHLÉDNUTÍ ZA OPAVSKÝM KNIHOVNÍKEM

1. POLOLETÍ 2022

MÁTE OTÁZKY ČI PŘIPOMÍNKY?

kontaktovat nás můžete na
FB Opavský knihovník
nebo e-mailu michaela.mrazova@slu.cz